

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7391/2021
07.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужилаца АА, из села ..., општина ..., ББ, из ..., ВВ, из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Зијадин Аземи, адвокат из ..., против туженог „АКТОР А.Т.Е.“, Огранак Београд, са седиштем у Новом Београду, чији је пуномоћник Јелена Келечевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 318/2021 од 25.05.2021. године, у седници већа одржаној 07.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 318/2021 од 25.05.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Бујановцу П 4/20 од 22.10.2020. године, као и у делу одлуке о трошковима поступка, тако што се **одбија** захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 117.198,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П 4/20 од 22.10.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима исплати на име накнаде штете због немогућности коришћења кат. парцеле бр. ..., уписане у Лист непокретности бр. ... за КО ..., за период од 10.09.2014. године до 06.06.2017. године, износ од 679.916,00 динара, са законском затезном камтом од 10.05.2019. године, до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу до 370.948,00 динара, са законском каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 318/2021 од 25.05.2021. године, преиначена је пресуда Основног суда у Бујановцу П 4/20 од 22.10.2020. године, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцима на име накнаде штете због немогућности коришћења кат. парцеле бр. ..., уписане у Лист непокретности

бр. ... за КО ..., за период од 10.09.2014. године до 06.06.2017. године, исплати износ од 679.916,00 динара, са законском затезном камтом од 10.05.2019. године, до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове поступка у износу до 288.410,00, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 404. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда ревизија је дозвољена на основу члана 403. ств 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/20), због чега није било места оцени изузетне дозвољености ревизије у смислу члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су уписани као сувласници кп.бр. ..., под кутуром њива 2 класе, укупне површине 1074 м², у лист непокретности бр. ... за КО ... и то тужилац АА са уделом од 3/6, а тужиље ББ, ВВ и ГГ из .. са обимом удела 1/6, као правне следбенице иза смрти пок. ДД, оца тужиља, на основу решења Основног суда у Врању, Судске јединице у Бујановцу О 285/2012 од 14.08.2012. године и допунског решења Основног суда у Бујановцу од 13.11.2015. године. Уговор о закупу непокретности бр. ... од 12.09.2012. године, закључен је између тужиоца АА и ДД (његовог брата), као власника и закуподаваца кп.бр. ... КО ... и туженог као закупца, који ће користити предметну непокретност за потребе извршења радова на траси пројекта изградње Коридора 10 (Аутопут Е 75, деоница ...-...). Уговор је закључен на одређено време, за период од две године почев од 10.09.2012. године (члан.2 став 1. Уговора). Чланом 5. ставом 3. тог уговора, купац се обавезао да по истеку уговора, врати непокретност закуподавцима у обрадивом стању. Тужиоци су водили спор против туженог у предмету Основног суда у Бујановцу П 761/15, који је правноснажно окончан пресудом П 761/15 од 04.05.2017. године, којом је обавезан тужени да тужиоцима на име неисплаћене закупнине по уговору о закупу непокретности од 12.09.2012. године, исплати износ од 1.074,00 евра у динарској противвредности и да им на име накнаде штете по основу довођења парцеле у обардиво стање, исплати износ од 437.024,00 динара. Тужени је наведене износе на име накнаде штете по оба основа, тужиоцима исплатио 06.06.2017. године.

На основу налаза и мишљења вештака пољопривредне струке од 10.05.2019.године, утврђено је да се предметна парцела тужилаца КП број ... КО ..., која се са источне стране граничи са старим путем који је изградњом аутопута измештен и која је коришћена као асфалтна база приликом узградње аутопута, у време вештачења прекривена шљунком и туцаником дебљине од 40-60 цм са израслим коровом, те да се налази изнад нивоа пољопривредних парцела на којима се гаје пољопривредне културе. Због свог својства и структуре земљишта на њој, ова парцела спада у ред парцела на којој се остварују високи приноси узгајањем ратарске и повртарске културе и на основу поступнутих приноса убирањем две жетве током економске године, судски

вештк је утврдио висину штете по основу изгубљене добити за период од 10.09.2014. године до 06.06.2017. године, у укупном износу од 679.916,00 динара. Тужилац АА и његов сада пок. брат ДД (правни претходник тужиља) са којим је живео у заједници, су дуги низ година пре давања у закуп предметне парцеле, исту заједно користили, обрађивали и узгајали ратарске културе, а након престанка уговора о закупу и исплате накнаде штете на основу раније донете судске одлуке, тужиоци су предузимали радње у намери да се парцела доведе у обрадиво стање. Тужба је у овој правној ствари поднета 08.11.2017. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба чланова 154. став 1, 155 и 189. став 3. и 376. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО), оценио да тужиоци имају право на накнаду штете у висини утврђеној на основу налаза и мишљења вештака пољопривреден струке, због немогућности да предметну парцелу обрађују након истека уговора о закупу, на начин како су то раније чинили, а за коју је одговоран тужени. Како тужени није испунио своју уговорну обавезу да парцелу након истека закупа врати у обрадиво стање, нашао је да постоји разумна вероватноћа да би тужиоци по истеку закупа са ње убирали плодове и да је штета у виду измакле користи извесна. Оценио је неоснованим приговор застарелости потраживања из члана 376. став 1. ЗОО, јер након исплате накнаде штете по основу довођења парцеле у обрадиво (првобитно) стање по правноснажној судској одлуци, није истакао субјективни рок од три године од дана сазнања о штетнику и обиму штете, као и објективни рок од пет година из члана 376. став 2. ЗОО.

Према становишту другостепеног суда погрешно је првостепени суд применио материјално право и то одредбу члана 189. ЗОО када је извео закључак да су тужиоци претрпели штету у виду изгубљене добити због немогућности обраде парцеле, јер се измакла корист може признати само ако је сасвим сигурно да није остварена, а иста мора бити и конкретно доказана. По оцени другостепеног суда није довољно да тужиоци докажу колика се корист могла очекивати од коришћења ствари, већ је нужно да докажу и који се добитак могао извесно очекивати према редовном току ствари, а чије остварење је спречио штетник својом радњом. Такође, другостепени суд је нашао да је основан истакнут приговор застарелости потраживања, јер су тужиоци имали сазнања о штети и штетнику моментом престанка уговора о закупу 10.09.2014. године, обзиром да је парцела и тада била под шљунком и туцаником, те да су могли да захтев за накнаду штете по основу изгубљене добити истакну у раније окончаној парници, што нису учинили, услед чега је пре подношења тужбе, истекао субјективни рок од три године из члана 376. став 1. ЗОО. Због тога је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилаца.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијом тужилаца се основано указује да је другостепени суд побијаном пресудом погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 185. ЗОО, прописано је да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала. Уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно је за остатак штете дати накнаду у новцу, а када успостављање ранијег стања није могуће суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете. Према одредби члана 189. став 1. истог закона, оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи, а према ставу 3. тог члана, при оцени

висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

У конкретном случају предмет тужбеног захтева је накнада штете коју тужиоци трпе онемогућавањем да предметну парцелу користе након истека уговора о закупу 10.09.2014. године, на начин како су то чинили у периоду пре његовог закључења, до 06.06.2017. године, када им је иначе исплаћена накнада за довођење предметне парцеле у обрадиво стање, на основу правноснажне судске одлуке.

Врховни касациони суд прихвата изложено правно становиште првостепеног суда код утврђења да је тужени као купац исту парцелу користито као асфалтну базу за потребе извршења радова на траси пројекта изградње Коридора 10 и да су тужиоци и правни претходник тужиља, пре закључења уговора о закупу, дуги низ година користили парцелу за узгој ратарских култура.

У конкретном случају постоји узрочно-последична веза између поступања туженог и настале материјалне штете која има карактер измакле користи, односно неостварене имовинске добити која се по редовном току ствари основано могла очекивати, која је изостала услед штетникове радње, а у висини која је утврђена на основу налаза и мишљења вештака пољопривредне струке, сагласно наведеним материјалноправним одредбама, обзиром да је овај вид материјалне штете настао услед недовођења предметне парцеле у обрадиво стање што је обезбеђено досуђивањем новчане накнаде, због чега се не може прихватити становиште другостепеног суда.

Правилан је и закључак првостепеног суда да је неоснован истакнут приговор застарелости поражавања. Наиме, не може се прихватити становиште другостепеног суда да је основан приговор застарелости потраживања јер су престанком уговора о закупу 10.09.2014. године тужиоци имали сазнање за штету и штетника, те да је подношењем тужбе 08.11.2017. године протекао субјективни рок од три године.

Према члану 376. ЗОО потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило (став 1). У сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала. Застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано, а наступа кад протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (члан 360. и 361. став 1. истог закона).

И по налажењу овог суда релевантно је сазнање тужилаца за обим штете, а штета у пуном обиму је утврђена након доношења пресуде Основног суда у Бујановцу П 761/15 од 04.05.2017. године (правноснажна 15.06.2017. године) на основу које је исплаћена накнада ради довођења парцеле у обрадиво стање дана 06.06.2017. године, што је дан сазнања о претрпљеној висини штете. Пошто су тужиоци тужбу суду поднели 08.11.2017. године, у оквиру објективног (5 година) и субјективног (3 године) рока застарелости, прописаног цитираном одредбом члана 376. ЗОО, следи да приговор застарелости који је тужена истакла није основан, како то правилно закључује првостепени суд.

Врховни касациони суд је преиначио одлуку другостепеног суда о трошковима поступка, на основу члана 165. став 2. ЗПП, сходно коначном успеху тужилаца у спору и потврдио одлуку о трошковима парничног поступка садржану у првостепеној пресуди, донету применом чланова 153, 154. и 163. ЗПП. Како су тужиоци успели у поступку по ревизији, то им на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, припадају трошкови ревизијског поступка. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву и то за састав ревизије у износу од 45.000,00 динара и судску таксу за ревизију у износу од 72.198,00 динара, све према АТ важећој у време предузимања ове парничне радње и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић